

NIEUWSBRIEF KBO

KBOEDE
senioren doen mee!

afdeling Ede

jaargang 31, nr. 12 december 2024

© Trudy van Schoonhoven

In dit nummer:

Colofon	2
Voorwoord	3
Berichten van het bestuur	3, 4
Pastorale bijdrage	4
Thomasviering	6
Vraag & Aanbod	7
Vermogen	12
Dagje uit	15
Agenda	16

Interessante informatie:

Naar de Sjoel Kort kerstverhaal	5
Allerheiligen Allerzielen	5
Goed heilige fratsen	6
Gerarduskalender	7
Overstappen	8
ENKA 100 jaar	9
Presentatie Edes' Erfgoed ENKA	9, 10
Gepolariseerd Ede	11
10 december Prei	13
Herdenking 7 oktober	15

Colofon

Voorzitter Ap Dominicus
t. 0318-79 51 43
email: abdominicus1@gmail.com

1° Secretaris
Adri Koch t. 0318-65 03 68
email: secretaris@kbo-ede.nl

2° Secretaris/Notulist
Erica Kuijper t. 06-54 66 42 06
Email: erica.kuijper@kpnmail.nl

1° Penningmeester
Gijsbert van Ingen t. 06-47 55 22 32
email: penningmeester@kbo-ede.nl

Kandidaat 2e Penningmeester
Just Hageman,
justhageman@gmail.com

Rekeningnummer voor contributie
en giften
NL02 INGB 000 41 76 610
t.n.v. KBO voor Senioren afd.
Ede-Bennekom

Pastoraal adviseur
Em. pastor Hans Lucassen

Ledenadministratie
Charles Slangen t. 06-27 09 17 46
email: ledenadministratie@kbo-ede.nl

Commissie Ontwikkeling &
Ontspanning (O&O)
Coörd. Trudy v. Schoonhoven
t. 0318-64 59 09 / 06-46 89 94 88
trudyvanschoonhoven@planet.nl

Coördinator bezorging
Ons Magazine en KBO Nieuwsbrief
Beer Radstaat
t. 0318-63 29 92 / t. 06-10 51 43 28
email: g.radstaat@hotmail.com

Belastingsservice Ouderenbonden
Coördinator a.i.:
abdominicus1@gmail.com

Vrijwillige Ouderen Adviseur (VOA)
en Wet Maatschappelijke
Ondersteuning (WMO)
Frans Bik
t. 0318-84 29 92
email: fransbikkel1@gmail.com

Coördinator Zorg & Welzijn +
Haal en breng service
Thijs Waasdorp
0318-631 256 of 06-53 79 18 54
m.waasdorp@chello.nl

Coördinator PC hulp
Jan Kemman t. 06-38 48 41 12
email: j.kemman@chello.nl

Beheer website en facebook
Annelies Tax t. 0318-61 77 93
email: webmaster@kbo-ede.nl

Redactie Nieuwsbrief
Redacteur Fred Deuning
t. 06-38 15 52 96
email: jefdeuning22745@freeler.nl
+ kbonieuwsbrief@gmail.com

Corrector Mary-Ann Borggreve
Vormgever Erik Erkelens

Deze Nieuwsbrief kunt u ook lezen op onze website www.kbo-ede.nl

Facebook www.facebook.com/KBO-Ede-897647640335670/

Volgende kopij uiterlijk inleveren **25 november 2024**

Voorwoord

De maand november is bijna voorbij en de feestmaand december staat voor de deur. Een maand waarbij niet iedereen bovenstaande woorden zal bezigen. Veel mensen op deze wereld zullen december beleven als een donkere maand. Zij willen december zo snel mogelijk achter zich laten.

Dat geldt voor veel inwoners van ons land, om over andere landen nog maar niet te spreken.

In oktober en november is KBO Ede druk geweest met allerlei activiteiten. Ik denk dan aan de lezing over de ENKA en natuurlijk aan de filmmiddag op 20 november in Pathé.

Wij hopen dat u hebt genoten en enthousiast weer naar huis bent gegaan. We kunnen deze filmmiddag voor alle senioren als hoogtepunt beschouwen. Ik wil alle vrijwilligers die deze middag tot een succes gemaakt hebben hartelijk danken voor hun inzet. Het was hartverwarmend.

In december vindt de kerstviering plaats. Ik hoop weer veel leden te ontmoeten, met elkaar te zijn en samen de waarde te zien van het kerstkind, dat hoop geeft voor de toekomst.

Tenslotte wil ik u wijzen op pagina 54, 55 en 57 van de november editie 2024 van het blad ONS Magazine. Daarin wordt door 1^e kamerlid Martin van Rooyen een uitstekend overzicht gegeven over wat senioren te wachten staat, betreffende de plannen van het huidige kabinet. Ik ga u voorlopig niet meer lastigvallen over de samenwerking en uitvoering van dit kabinet. Elk woord dat we hieraan besteden is er een teveel.

Ik wens u de komende maand fijne feestdagen toe.

Ap Dominicus, voorzitter

november 2024

Ouderenadvies

Vrijwillige ouderenadviseurs (VOA's) zijn speciaal opgeleide mensen die senioren helpen om antwoorden te vinden bij een hulpvraag. Dit kan op diverse gebieden zijn: *wonen, welzijn, zorg, veiligheid, vervoer en financiën*.

Zij geven onafhankelijk en vrijblijvend informatie, voorlichting en advies aan leden en niet-leden, als service van KBO-PCOB.

De ouderenadviseurs luisteren naar uw verhaal, zij zijn klankbord en informatiepunt. Zij zoeken samen met u naar een oplossing, maar u houdt zelf de regie.

U kunt de (KBO) ouderenadviseurs bereiken via:

Frans Bik

Telefoon: 0318 84 29 92

email: fransbikkel1@gmail.com

Berichten van het bestuur

1. GEZOCHT: Coördinator Belastinginvullers ANBO-PCOB Ede & KBO Ede

PCOB en KBO hebben samen een uitstekende groep Belastinginvullers. Zij weten jaarlijks voor veel leden een teruggave te bewerkstelligen.

De huidige coördinator, Douwe Ettema, heeft besloten te stoppen als coördinator. Hij blijft nog wel belastinginvuller (HUBA). Wij zoeken een opvolger voor Douwe en danken Douwe hartelijk voor zijn verleende diensten.

Wat is de taak van u als coördinator?

Kennis van Belastingen is geen prioriteit, maar wel een pre. Er wordt verwacht dat u de bijeenkomsten organiseert, cursussen coördineert en eventuele gegevens en/of vragen van cliënten doorspeelt aan de Belastinginvullers.

Mocht u interesse hebben of meer gegevens willen, neem dan gerust contact op met abdominicus1@gmail.com of tel. 06-190 211 19

Ap Dominicus, voorzitter en coördinator a.i.
Belastingservice Ouderenbonden (HUBA)

2. GEZOCHT: Hulpen bij invullen van belastingaangifte

Ieder jaar gaan er veel Belastinginvullers namens KBO Gelderland op pad om senioren te ondersteunen bij de aangifte inkomstenbelasting en toeslagen. Voordat zij op pad gaan, bereiden zij zich voor door het maken van een oefenopgave (die ook wordt nagekeken) en het volgen van een opfriscursus bij KBO Gelderland.

Uit de evaluatie van campagne IB2023 blijkt dat de meeste invullers tevreden zijn over de oefenopgave en cursusdag. KBO Gelderland vindt het belangrijk dat zo veel mogelijk invullers de opfriscursus volgen. Vooral de invullers die dit advies op basis van de gemaakte opgave krijgen. We zien dat er dit campagnejaar meer invullers de cursus hebben gevolgd. Dit jaar werd er iets vaker gebruik gemaakt van eHerkenning*. KBO Gelderland verstrekt eHerkenning aan de invullers die hiermee willen werken.

*) eHerkenning is vergelijkbaar met DigiD, maar dan voor ondernemingen en bonden.

(Vervolg op pagina 4)

Pastorale bijdrage

Wachten en verwachten

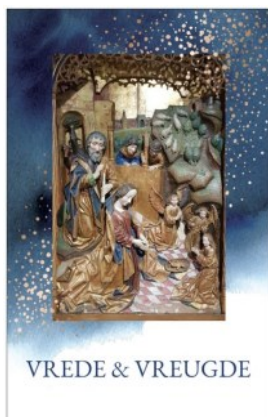
Wachten kan soms erg lang duren. Het is al laat in de avond. Je hebt de bus of trein gemist. En nu maar wachten op de volgende. Er gebeurt wel het een en ander om je heen. Iedere beweging zie je: zou daar de bus of trein komen? Maar verder: wachten. Anders wordt het als je weet dat er iemand thuis op je zit te wachten: je man, je vrouw, je ouders, je vriend, je vriendin. Ze verwachten je om zo en zo laat thuis en je komt maar niet opdagen. Ze worden thuis ongerust. Er zal toch niets gebeurd zijn?

Twee manieren van wachten, of eigenlijk: in het ene geval is het een gewoon wachten, je neerleggen bij de feiten. In het andere geval is er veel meer sprake van 'verwachting', je legt je er niet zonder meer bij neer.

Verwachting heeft alles te maken met hoop, met hoopvol uitzien naar een goede afloop. Verwachten heeft te maken met geloof, geloof in de toekomst, geloof in een betere wereld.

In de periode van Advent, bij uitstek een tijd van verwachting, spreken profeten hun verwachting in de toekomst uit. Ze doen dat op grond van wat er nú aan de hand is. Zij kijken gespannen uit naar een nieuwe tijd, naar een tijd van voorspoed, heil en zegen. Een profeet in de bijbel wacht niet lijdzaam af zo van: 'ik zal wel zien', of: 'het zal mijn tijd wel duren'. Nee, hij zegt: er **z**al heil komen voor het gehele volk. God doet zijn belofte gestand.

Sommige profeten van de Advent koppelen die verwachting aan de geboorte van een kind. En zo is het toch?

Als er kinderen worden geboren, is er toekomst. Zoals een oude wijsgeer ooit heeft gezegd: "Elk kind dat geboren wordt, sterkt onze verwachting dat God de hoop op onze wereld niet heeft opgegeven!"

Zo mogen ook wij in deze tijd opnieuw vol verwachting uitzien naar Kerstmis; dat in de geboorte van het Jezuskind ook in ons zelf iets nieuws geboren mag en zal worden.

De vraag aan ons is nu: Wat verwachten wij? Zijn wij in verwachting van hetgeen we gaan vieren? Of aansluitend bij de profeten van de Advent: verwachten wij een goede toekomst? Zien ook wij vol verwachting uit naar die geboorte die ons heil en zegen kan brengen; die de wereld vernieuwen kan, kan maken tot een betere wereld waar niet de ijzeren vuist regeert, waarin er geluk is voor iedereen? Als je zo om je heen kijkt, als je je oor te luisteren legt, als je ziet wat er allemaal in onze wereld aan de gang is, dan zou je misschien geneigd zijn te zeggen: ik zie weinig toekomst, ik geloof er niet meer in, ik wacht wel af, het zal mijn tijd wel duren.

Wel, ik wil blijven geloven dat het anders kan, dat het anders móet. De profeten weerhouden ons ervan om fatalistisch te worden, integendeel: zij roepen ons op opnieuw op weg te gaan, steeds weer, vol geloof in een betere toekomst. De geboorte van Jezus, die wij gaan vieren, bewijst voor ons dat het anders kan. Bovendien: wij weten en geloven dat het kind, wiens geboorte wij gaan vieren, in zijn verdere leven heeft laten zien dat het anders kan. Hij heeft zich zijn leven lang ingezet voor iedereen en met name voor verschoppelingen in de maatschappij: zieken, armen, gevangenen, mensen die met de nek werden aangekeken en zo heeft hij weer perspectief gegeven, toekomst mogelijk gemaakt. Moge de viering van Zijn geboorte dit jaar opnieuw onze hoop sterk maken op vrede, geluk, verbondenheid in onze gezinnen, in onze kerken, in onze wereld.

Em.-pastor *Hans Lucassen*

Vervolg Berichten van het bestuur

De invullers hebben over het belastingjaar 2023 gemiddeld 34 klanten geholpen. Dat betekent dat er in heel Gelderland bijna 4000 senioren zijn ondersteund door de invullers. KBO Gelderland dankt alle invullers voor hun belangrijke werkzaamheden. De voorbereiding voor campagne IB2024 staat op de planning.

Bent u zelf iemand die met plezier het puzzeltje 'het belastingformulier' invult, dan is het vast iets voor u om zich aan te melden als invuller bij ons. Denk er eens over na, wij kunnen extra HUBA's (Hulpen bij Aangifte) goed gebruiken.

Bron: KBO Gelderland

KBO GELDERLAND
senioren doen mee!

Agenda Commissie O & O

Woensdag **18 december** 2024 Kerstviering in de Antoniuskerk van 12.00 tot ongeveer 13.00 uur.
Aansluitend Buffet van 13.00 tot ongeveer 15.00 uur. Alleen voor leden na aanmelding
Woensdag **15 januari** 2025 Nieuwjaarsreceptie

Naar de Sjoel

Op 31 oktober was er een van de activiteiten van Bespreek het Samen. Het betrof een bezoek aan de synagoge in Arnhem. Om 14.00 uur waren we met een flinke groep aanwezig in de Pastoorstraat. We werden heel vriendelijk ontvangen.

Eerst werd er wat verteld over het gebouw, dat in 1852 is gebouwd. De architect heeft zijn ontwerp gebaseerd op de Portugese en de Hoogduitse synagoge in Amsterdam.

Het gebouw is in de oorlog niet verwoest. Toch zijn er na de oorlog diverse restauraties geweest.

Hierna werden we meegenomen naar de gebedsruimte. Hier werd een en ander

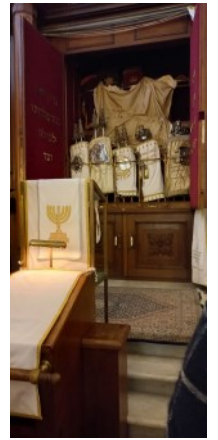
uitgelegd en mochten er vragen worden gesteld. De dames en de meneer van de synagoge hadden het hier druk mee.

Het valt op dat je bekende zaken tegenkomt in het interieur, zoals een Godslamp en de Ark. In de katholieke kerk bewaren we de hostie in de Ark. In de synagoge de rollen, waarop de boeken van het oude testament zijn geschreven. Deze rollen

hebben een "mantel" om ter bescherming. Er mogen totaal geen beschadigingen aan en in de rol zitten.

Het was een fijne middag.

Mary-Ann Borggreve

Kort kerstverhaal

Mark vond alle commerciële dingen rond Kerstmis vreselijk: de te hoge uitgaven en de stress om het perfecte cadeau te vinden. Dus ik vroeg me af wat ik mijn man moest geven. Mark coachte kinderen en zag bij een wedstrijd tot mijn verdriet dat het andere team, uit een arme binnenstadswijk, bijna

geen uitrusting had. Toen ik zag hoe erg hij zich dit aantrok, wist ik wat ik moest doen. Ik kocht uitrusting voor het team en stuurde die anoniem naar ze op. Ik hing een kleine, witte envelop in de kerstboom. Er zat een briefje met zijn naam erop waarin stond wat ik had gedaan. Hij kreeg er tranen van in zijn ogen en het was het hoogtepunt van die Kerstmis. De witte envelop kwam daarna elk jaar terug. Het werd het meest gewaardeerde cadeau in de hele familie.

Nancy Gavin

Allerheiligen Allerzielen

Deze dagen zijn alweer geweest. Toch wil ik in ons blad Rick Brink gedenken.

U kent hem misschien als de officieuze minister van Gehandicaptenzaken van 2019-2021. (gecreëerd door KRO-NCRV). In het decembernummer 2019 van onze nieuwsbrief is eerder aandacht aan hem besteed. Hij is 11 mei jl. overleden. Hij had een zeldzame ziekte en was rolstoelafhankelijk. Hij was actief in de politiek. Hij

had een bedrijf, dat instellingen en overheden adviseerde hoe ze toegankelijker kunnen worden voor mensen met een beperking.

Dankzij Rick heeft de helft van de Nederlandse gemeenten nu een speeltuin die toegankelijk is voor kinderen met een beperking.

Mary-Ann Borggreve

Als ik gestorven ben zal mijn stof tot stof wederkeren, houd mijn gevoel op te voelen en mijn verstand is dan niet verstandig meer. Mijn ziel is verenigd met alle zielen en mijn geest opgegaan in het universum. Dat is niet zielig maar wel geestig.

Yogi Yasudeva

Thomasviering

Bron: diverse websites

Geregeld is er in Ede een zogenaamde Thomasviering. In Ede wordt dit georganiseerd door de RK Kerk en de Emmaüs gemeente. Eind oktober heb ik voor het eerst deelgenomen aan zo'n viering.

Wat is nou het kenmerk van een Thomasviering? Het is laagdrempelig en de sfeer is ongedwongen. Toch is er een duidelijke structuur. Nu ik me verdiept heb in de achtergrond kan ik achteraf bepaalde zaken beter duiden. Wat zo wie zo al leuk was, was het tegenkomen van een oud-collega. Hier in Ede eindigt de bijeenkomst

met een gezamenlijke maaltijd. Veel deelnemers brengen thuis bereide gerechten mee. Ik heb mijn ogen uitgekeken van de vol beladen tafels, die aan het eind van de avond vrijwel helemaal leeg waren. De sfeer aan tafel was heel fijn.

Tijdens de viering was er de "Heilige Chaos". Hieronder wordt dat uitgelegd. Dat was voor mij toch wel even bijzonder en wennen.

Het thema was zien en gezien worden. Een aantal deelnemers gingen in gesprek of maakten een voorbede. Er werden door sommige gedichtjes gemaakt, die tijdens de maaltijd werden voorgelezen.

Een Thomasviering is geen gewone kerkdienst, maar een dienst waarin je zelf in beweging komt. De Thomasviering is geschikt voor jong en oud. Een belangrijk onderdeel binnen de Thomasviering is de zogeheten Heilige Chaos, die ongeveer 20 minuten duurt. Bij de Heilige Chaos mag je juist rondlopen en op verschillende plaatsen iets doen wat je aanspreekt. Denk aan:

- Mediteren
- Op een creatieve manier met het verhaal aan de slag
- In gesprek gaan met elkaar

Ontstaan Thomasviering

Thomasvieringen begonnen eind jaren '80 in het Finse Helsinki. De aanleiding? De officiële liturgie sprak steeds minder mensen, met name jongeren, nog aan. Daarom ontwikkelde men een vorm die ruimte gaf, ook aan twijfel of aarzelend zoeken.

Achtergrond naam Thomasviering

De naam van de apostel Thomas raakte er aan verbonden. Hij heeft de bijnaam 'ongelovige Thomas', maar dat doet hem geen recht. Je zou wel kunnen spreken over onderzoekende Thomas, of tastende Thomas.

Veel mensen van nu, van alle generaties, zijn zoekend, onderzoekend en tastend naar een ruimte waarin geen vastgeklonken dogma's of stellige antwoorden passen, maar waar wel iets van het geloof te ervaren is.

Mary-Ann Borggreve

Goed heilige fratsen

Jarenlang heb ik in Lunteren voor de klas gestaan. Ik gaf les aan kinderen van acht en negen jaar oud. Op 5 december vierden we altijd Sinterklaas en mijn verjaardag, voor zover dat niet in het weekend viel. Er moest natuurlijk een sinterklaastekening op het bord komen.

Mijn toenmalige schoolhoofd (hij was toen al heel kritisch) vond Zwarte Piet, de knecht, nogal racistisch en discriminerend.

Dat knoopte ik in mijn oren en het jaar daarop heb ik daar wat aan gedaan.

Ik bedacht een verhaaltje, waarin Piet van Sint in het kader van emancipatie met hem van rol mocht wisselen. Op de foto ziet u de tekening, die op het bord stond. Al hoewel, toch iets anders Piet had een mijter, die bijna over z'n ogen kwam en een tabberd, die veel te lang was en waar hij eigenlijk niet goed mee kon lopen.

Het schoolhoofd zuchtte: "Nu is het nog erger".

Hier volgt een bijpassend gedicht.

't Zal zo heel lang niet meer duren.
Sinterklaas komt weer in het land
Dan krijgt Piet het weer te verduren.
Klimmen tegen dak en wand.
Maar dit jaar wordt heel bijzonder
Piet de knecht, die jubileert
Na zo'n tigtal jaren dienen
wordt die brave knecht geëerd!
"Beste Piet" sprak Sinterklaas toen
'K heb een reuze goed idee:
Zullen wij van functie ruilen,
doe ik jou daar een pleziertje mee?
Jij mijn mijter en mijn staf,
dan ga ik de pakjes dragen
maar mijn baard, die gaat niet af
Zo gezegd en zo gedaan
Zijn ze aan de slag gegaan.
U mag zeggen hoe dat staat
Zie hierbij het resultaat.

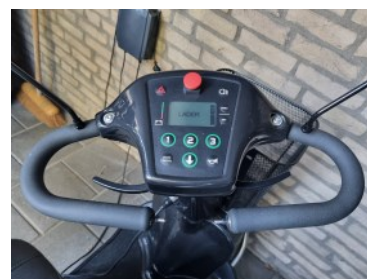
Theo Borggreve

Vraag en Aanbod

Te koop

2 jaar jonge scootmobiel Solo 3. Luxe model met vering. Zeer compleet. Weinig gebruikt, incl. handboekje. Nieuwprijs € 6.400,- Vraagprijs € 2.000,-

Reacties naar: mevrouw N. Baas
Emailadres: ntbasilius75@gmail.com
Telefoon: 0318-63 10 18

Aangeboden

Laserprinter HP type MFP 125nw (geen kleur). Ruilen voor 2 pure chocoladeletters.

Reacties naar: Erik Erkelens
Emailadres: erkelens.e@gmail.com
Telefoon: 0318-63 91 37

Nieuwe rubriek

In overleg met het bestuur heeft de redactie de rubriek "Vraag en Aanbod" opgenomen in de KBO Ede Nieuwsbrief. KBO Ede leden mogen hun tekst inleveren aan de redactie voor deze rubriek. Er zijn geen kosten verbonden voor uw tekst in deze rubriek. Eventueel kunt u een vrijwillige bijdrage overmaken naar de ING Rekening van KBO Ede (zie colofon).

Het bestuur en de redactieleden zijn niet aansprakelijk en verantwoordelijk voor de juistheid van de aangeleverde teksten door KBO Ede leden voor de rubriek "Vraag en Aanbod".

Gerarduskalender 2025

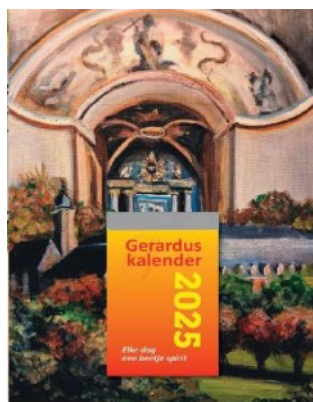
Elke dag een beetje spirit

De Gerarduskalender is een scheurkalender met elke dag op de voorkant een spreuk die opbeurt of aanzet tot nadenken, onder het motto: elke dag een beetje spirit! Op de achterkant staan afwisselend moppen, gedichten, woorden van bezinning, puzzels en informatieve teksten.

Medewerkers en vrijwilligers van Klooster Wittem stellen de Gerarduskalender jaarlijks met zorg en veel plezier samen.

De opbrengst komt ten goede aan de activiteiten die in en vanuit het Klooster Wittem worden georganiseerd (een overzicht is te vinden op www.kloosterwittem.nl).

In Ede kunt u de Gerarduskalender 2025 bestellen bij Jan Janssen als er nog voorraad is!

Maak na overleg € 10,50 over op SNS-bankrekening: NL56 SNSB 0943 9797 73 t.n.v. J.H.M. Janssen, onder vermelding van:

Gerarduskalender 2025 en toevoeging van uw telefoonnummer.

Jan neemt dan contact met u op en maakt een afspraak om de Gerardus-kalender te bezorgen. Ook kunt u in Ede terecht bij het secretariaat tussen 9.30 en 11.30 uur. Voor meer informatie kunt u een bericht sturen naar:

Jan Janssen,
jakramar8@gmail.com.

Welkom nieuwe leden

1. Mevr. A. Klaucke
2. Dhr. N. Kamstra

Overstappen

Overstappen lijkt soms erger dan het is. Als u ertegen opziet, dan is om hulp vragen echt geen schande. Er is op dit gebied tegenwoordig veel meer geregeld dan vroeger. Trek de stoute schoenen aan en maak een eerste stap. Het levert naast voldoening zeker ook financieel voordeel op.

Provider mobiele telefoon

U weet na een jaar gebruik van uw mobiele telefoon wel hoeveel gebruik u van het apparaat maakt. Hoeveel data of belminuten zit in dat verbruik? Kijk dan eens op www.bellen.com. Daar wordt al snel duidelijk of u goed zit of beter kunt. Het is goed om op te letten of u nummerbehoud wenst en of uw bestaande contract langer duurt dan de contracttermijn. Een mobiele telefoon contract mag nooit langer zijn dan 2 jaar. Tussentijds tijdens het contract opzeggen zonder boete kan alleen bij een prijsverhoging of aanpassing van de voorwaarden. Voor de duidelijkheid: als uw eerste contract een contract was van 1 jaar en daarna (stilzwijgend of automatisch) verlengd werd, kunt u tijdens die verlenging elke maand opzeggen zonder boete. Overstappen betekent de oude opzeggen en een nieuw contract afsluiten, bijvoorbeeld via bellen.com.

Bank

De gezamenlijke banken hebben een overstapservice voor uw betaalrekening in het leven geroepen. U begrijpt dat deze service niet aan vergelijken doet, het is een dienst van de banken zelf. Bij het overstappen is het goed om te weten wat u allemaal laat doen en wat u zelf moet regelen. Welke automatische incasso's lopen er allemaal en welke periodieke overboekingen. Hoe vaak wilt u nog papieren afschriften? Bent u gebonden aan andere producten zoals een hypotheek of spaarrekening?

U vraagt de overstapservice aan bij uw nieuwe bank. Wat doet de overstapservice allemaal voor u?

- De automatische overschrijvingen gaan over naar de nieuwe bankrekening
- Incasso machtigingen worden voor u overgezet
- Acceptgiro's mag u zelf met de hand aanpassen
- Op uw nieuwe rekening wordt zichtbaar welke overboekingen via de oude rekening zijn binnengekomen
- Van de oude rekening krijgt u een overzicht van de periodieke overboekingen die worden beëindigd, daar zal u zelf actie op moeten zetten bij de nieuwe bank.

Sommige banken bieden alleen maar een internetrekening aan, hebben dus nergens een filiaal. Meer informatie op: overstapservice.nl

Internet

Internet wordt aangeboden door een provider. Veel aanbieders leveren daarnaast televisie en vaste of mobiele telefoonabonnementen. Bekenden zijn KPN en Ziggo. Ieder heeft een eigen netwerk. Er zijn nog ouderwetse telefoonlijnen, die wij kennen uit de PTT-tijd.

Die telefoonlijnen worden nu ook nog gebruikt voor internetabonnementen, maar worden op termijn waarschijnlijk verdrongen door glasvezel. Veel internetproviders hebben nu actietarieven en vanaf 1 januari 2025 verhoogt een aantal providers hun prijzen.

Verzekeringen

Er zijn diverse verzekeringen die vergeleken kunnen worden via poliswijzer.nl, consumentenbond.nl (ook voor niet-leden) of [Independer](http://Independer.nl).

Zorgverzekeringen

Elk jaar rond de jaarwisseling is het mogelijk over te stappen van zorgverzekering. Er wordt wel eens gesuggereerd dat als je veel zorgkosten hebt je beter niet kunt overstappen omdat je geweigerd kan worden. Voor de basisverzekering is een verzekeraar verplicht iedereen die een BSN heeft te accepteren. Het is mogelijk dat voor een aanvullende module iemand geweigerd kan worden of een aantal maanden moet wachten eer een behandeling gedeclareerd mag worden. Eigenlijk is het met de huidige situatie beter dat u kijkt naar een verzekeraar die weinig werkt met zorgplafonds of pas later in het nieuwe jaar alle contracten met zorgleveranciers rond heeft.

Energieleveranciers

Twee onafhankelijke en goede vergelijken vindt u hier: consumentenbond.nl (ook voor niet-leden) en gaslicht.com. Overstappen is een kwestie van opzeggen en aanmelden bij de nieuwe leverancier. De valkuil kan zijn dat u wilt overstappen als het huidige contract nog loopt. Juist bij een contract met een vast tarief zijn de boetes bij vroegtijdig opzeggen pittig. U kunt altijd opzeggen 'per datum afloop van het contract', dat is een veilige manier. Wij kunnen u niet adviseren of een vast of variabel contract beter voor u uitpakt.

Overstappen in het algemeen

Het is per contract en per leverancier verschillend hoeveel service u krijgt. Bij de websites van Ben Woldring (internetten.nl, gaslicht.com, poliswijzer.nl of bellen.com) en de Consumentenbond kan het voorkomen dat u enige korting krijgt als u via die site een nieuw contract afsluit. Is het gebruik van internet iets wat u niet doet, wilt of onzekerheid inboezemt, er zijn altijd bekenden die u willen bijstaan. U kunt ondersteuning krijgen bij de bibliotheek, Seniorweb of bij de KBO (zie de colofon - PC hulp) als het bij familie of burens lastig is.

Stap over de drempel

Andere vergelijken

www.pricewise.nl (energie, verzekeringen, Internet en tv, lenen)
www.tweakers.net/pricewatch (elektrische apparaten, computers)
www.beslist.nl (van auto's tot woonaccessoires)
www.overstappen.nl (bijna alle categorieën)

Erik Erkelens

ENKA 100 jaar

Hiermee is het in 2022 allemaal begonnen. De ENKA was 100 jaar geleden in Ede gestart en ik kreeg van de vereniging Oud-Ede de vraag er een lezing over te houden. Na het bestuderen van veel informatie ben ik met een rapport over de fabriek aan de gang gegaan. Ik wilde er geen lezing maar een presentatie van maken. Dat betekent: niet voorlezen, maar vertellen met elektronische dia's als ondersteuning bij het verhaal. Deze presentatie in de Open Hof werd een groot succes en daarna volgden er meer uitnodigingen om mijn presentatie te doen.

Op 13 juni jl. kreeg ik een mail van Trudy van Schoonhoven of ik op woensdagmiddag 16 oktober in de Bosroos mijn presentatie over de ENKA wilde houden. Omdat ik graag veel mensen over deze prachtige fabriek wil vertellen heb ik direct ja gezegd en we spraken af, dat ik ongeveer een maand voor 16 oktober even zou komen om wat voor te bereiden. Dat gebeurde op 18 september na de bingo. Ik kwam de zaal binnen en voelde gelijk al een warme sfeer. Een paar dames achter de bar ontvingen me heel hartelijk, boden me een kopje thee aan en zeiden me waar ik Trudy kon vinden. Even later zaten we om de tafel de presentatie te bespreken. De technicus Erik kwam er ook bij om de PowerPointpresentatie even goed door te nemen. Na deze korte bespreking praatten we nog wat verder en daarna gingen we naar huis.

Op 16 oktober was het zover. Ik was om ongeveer 13.30 uur in de zaal en voelde weer die fijne sfeer. Er waren al een paar mensen. Samen met Erik Erkelens werd de boel opgebouwd en ik ging vervolgens bij het scherm zitten om de zaal in te kijken die langzaam vol stroomde.

Presentatie over Edes' Erfgoed ENKA

Op woensdagmiddag 16 oktober hebben wij bij een goed bezochte bijeenkomst mogen luisteren naar een boeiend verhaal over het Edese Erfgoed, de ENKA. Trudy van Schoonhoven opende de bijeenkomst met een voorwoord, te weten:

We kopen een huis in een oude fabriek
waarvan we denken, dat is magnifiek
Alles is klaar
Er is echter één maar
De tafel vergeten we, heel specifiek
Authentiek en nieuw met elkaar verweven
Op deze plaats werd 100 jaar zijde geweven
Industriële ramen, stoer en hoog
Alles groots, natuur in het oog
Hier blijven wij, ons hele leven.

Hierna gaf zij het woord aan Jaap van Ree

ENKA was eerst een Nederlands en later een internationaal bedrijf. De naam staat voor **N**ederlandse **K**unstzijdefabriek, waarvan de afkorting wordt

Dan ga je je afvragen:

- Zou de zaal helemaal vollopen;
- Zou ik nog bekenden zien;
- En vooral: hoe zullen de mensen het vinden?

Omdat ik tijdens een presentatie altijd contact met mijn toehoorders wil hebben doe ik vrijwel alles uit het hoofd. Dat lijkt moeilijk, maar is een kwestie van voorbereiden. Ik kan op deze manier mijn publiek blijven aankijken en ook veel beter reageren op vragen of opmerkingen. Vanaf ongeveer 14.00 uur sta ik tegenover een volle zaal mijn verhaal over de ENKA te vertellen. Na een klein uurtje is er even een pauze en daarna vertel ik nog het een en ander over mijn ervaringen met betrekking tot de ENKA. Tegen 16.00 uur is de hele presentatie geschiedenis geworden.

Ik heb met heel veel genoegen deze presentatie gehouden en na alle complimenten die ik ontving heb ik begrepen dat u er ook van heeft genoten. En dat is precies waar ik het voor doe. Niet voor een financiële beloning maar voor een emotionele; dat is een tevreden publiek. Ik ben blij en dankbaar dat ik het verhaal over deze geweldige fabriek ook in de Bosroos heb mogen vertellen.

Jaap van Ree

jvanree@kpnplanet.nl

Jaap, bedankt dat je bovendien deze tekst hebt ingezonden!
Redactie

uitgesproken als "en ka".

Jacques (Jan) Coenraads Hartog experimenteerde een aantal jaren met het produceren van kunstzijde en opende in 1913 de eerste fabriek aan de Vosdijk in Arnhem. Een paar jaar later kon deze vestiging de vraag niet meer bijhouden en werd in 1922 de fabriek in Ede vlakbij het station Ede-Wageningen geopend. Deze locatie kwam in beeld vanwege de aanwezigheid van veel zuiver water en de ligging aan het spoor Arnhem-Utrecht. Verder was de grond van de zogenoemde Schraaljammerheide heel goedkoop. Hartogs kocht ca. 40 hectare voor de prijs van 10 cent per vierkante meter. Het aantal inwoners van het dorp Ede bedroeg in 1920 ongeveer 7600. In 1928 was de ENKA-fabriek in Ede de grootste fabriek van het land en timmerde ook internationaal aan de weg. De naam van het bedrijf wijzigde in 1929 na een samengaan met het Duitse kunstvezelbedrijf Vereinigte Glanzstoff Fabriken (VFG) in Algemene Kunstzijde Unie (AKU).

(Vervolg op pagina 10)

Vervolg Edes' Erfgoed ENKA

Het bedrijf telde toen ruim 5200 medewerkers, waaronder 3200 vrouwen. ENKA kreeg ondertussen ook een productnaam, bijvoorbeeld voor de kunststof zemen.

De ENKA had als een van de grootste fabrieken van Nederland altijd behoefte aan personeel. In de fabriek werkten veel jonge vrouwen. Met hun fijne handen waren ze onmisbaar bij de nabewerking van het textielproces. In Ede woonden echter niet voldoende vrouwelijke arbeiders. Daarom werd in heel Nederland vrouwelijk personeel geworven. De meisjes werden elke dag met speciale bussen van ENKA naar de fabriek gebracht of kwamen per trein. Deze trein bleef de hele dag geparkeerd op het ENKA-terrein voor retourvervoer aan het eind van de werkdag. De werktijden waren lang, de schafttijd duurde slechts twintig minuten.

In het midden van de jaren 20 togen dagelijks drieduizend jonge vrouwen naar de fabriek. Directeur Hartogs hanteerde strenge regels voor zijn personeel. Tijdens het werk mocht niet gepraat worden en naar het toilet gaan kostte één cent. Tot in de jaren zestig moesten arbeiders zes dagen per week werken.

In de jaren 60 waren er overal voor de Nederlandse industrie te weinig werknemers te vinden. Ook de ENKA kreeg hier mee te maken en trok in eerste instantie honderden werknemers uit Noord-Italië, Sicilië en Sardinië naar Nederland. Deze arbeiders woonden en werkten deels in Arnhem en in Ede. Vanaf 1963 wierf de fabriek Spaanse en later ook Turkse werknemers die bij zouden dragen aan de diversiteit van het Veluwe dorp Ede. Voor de Spaanse groep bouwde de ENKA het wooncomplex 'Nuestra Casa' met 34 woningen aan het Paddenlaantje/Bennekomseweg (zie afbeelding hieronder).

De lange reistijden hadden een negatieve invloed op de productiviteit van de arbeiders. Daarom liet de ENKA-

© foto Gemeentearchief Ede

directie in Ede Zuid huizen bouwen voor het personeel. Zo konden de werknemers ook beter in de gaten gehouden worden. Om de arbeiders tevreden te houden, organiseerde de

fabriek allerlei vermaak. Er kwamen verschillende verenigingen zoals het ENKA Mannenkoor, een verenigingsgebouw (De Reehorst) en een zwembad. Er werden scholen voor de kinderen gebouwd.

In de oorlogstijd ging het goed met de fabriek, voor zover je in oorlogstijd tenminste van goed kunt spreken. Dit duurde tot 17 september 1944. 's Morgens om 10.45 uur vielen er in 10 minuten tijd 86 bommen op de fabriek: 250 - en 500 ponders en Amerikaanse fragmentatiebommen. De schade was heel groot. Met nog twee andere bombardementen zijn er in totaal ongeveer 100 bommen op de fabriek gevallen.

Bij zo'n grote fabriek groeide ook de behoefte om fabrieksafval te lozen. De ENKA gebruikte hiervoor een sloot langs het spoor (in de volksmond de stinksloot van ENKA) die langs de Parkweg zelfs helemaal doorliep tot de vloeivelden buiten Ede. Tegenwoordig vrijwel ondenkbaar. Tot in 1973, na de ingebruikneming van een zuiveringsinstallatie, is er dus nog flink wat rommel doorheen gestroomd.

In 1969 werd na een aantal fusies de naam ENKA weer ingevoerd voor de kunstgarendivisie, die inmiddels ook vestigingen bezat in Drenthe, Noord-Brabant, het Ruhrgebied, de Verenigde Staten en Colombia. De AKU was intussen overgegaan in AKZO, wat in 1994 Akzo Nobel werd.

In 2002 ten slotte viel het doek voor ENKA Ede. AkzoNobel had de kunstgarendivisie inmiddels afgestoten, de resterende fabrieken gingen verder onder de naam Acordis. Daarna bleven de gebouwen jaren leeg staan en werden een rafelrand van de stad, een plek voor wandelaars maar er werd ook herhaaldelijk brandgesticht op het terrein, wat uiteindelijk zou leiden tot permanente bewaking van het complex.

In april 2008 werd begonnen met de sloop van de ENKA-gebouwen en sanering van het terrein om plaats te maken voor nieuwe bestemmingen, waaronder een woonwijk. Onder de naam BOEI is een aantal karakteristieke delen van de oude bebouwing aangemerkt als monument van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten waaronder de westvleugel (Westhal), het gebouw van de geneeskundige dienst, het kantinegebouw en de twee schoorstenen zijn geïntegreerd in de nieuwe wijk. In 2017 is de Westhal gerestaureerd en getransformeerd naar 'De Fietser'; een fiets Experience centrum. Het kantinegebouw heeft een nieuwe bestemming gekregen als basisschool met de naam "De Ontdekking".

In deze mooie nieuwe woonwijk is de bevolking van 345 inwoners gestegen tot 3.645 personen eind 2024!

Spelend op zijn gitaar beëindigde Jaap zijn lezing muzikaal met een ode aan de ENKA:

In '22 is het bedrijf begonnen
De ENKA is in Ede-Zuid gebouwd
De eerste kunstzij zijn gesponnen
Ze kwamen uit een kleine dop van goud
En Hartogs leidde het bedrijf
De fabriek groeide uit haar lijf
Ze was de grootste die in ons land stond
Het bedrijf werd verder uitgebreid
De ENKA groeide wereldwijd
Een multinational op Edes' grond

De ENKA gaat nooit verloren
En zal in ons geheugen verder gaan
Hij zal zeker tot ons erfgoed gaan behoren
Waardoor de ENKA eeuwig blijft bestaan!

Vervolg Edes' Erfgoed ENKA

Enka rangeerloc

Tijdens de pauze en ook na de sluiting van de bijeenkomst kon er genoten worden van een hapje en een drankje en een gezellig samen zijn. Trudy sloot de bijeenkomst af met de volgende beschouwing:

*Vroeger en Nu
Nu en Straks
Oud en Nieuw
Dorp? Stad?*

*Heide en Zijde
Treinen en Koeien
Kunstvezel en Schapenvacht
Fabrieksramen en Huttenluiken
Slechtvalken en Edelherten
Schoorstenen en Zwerfstenen
Poorten en Paden
Boerengenen en Stadsgenen
Op ENKA valt alles
zomaar samen.*

Bertus Damman

Gepolariseerd Ede

Bron: www.kennisopenbaarbestuur.nl

Hoe voelt u zich? Bij welke groep inwoners van Ede rekent u zichzelf? De meeste mensen voelen zich het meeste thuis en vertrouwd in de omgeving van redelijk gelijkgestemden.

In 2021 is er een groot onderzoek gedaan dat de naam heeft 'Atlas van afgehaakt Nederland'. Grote delen van dat onderzoek slaan ook op Ede, alleen misschien met iets minder scherpe randjes dan in de randstad. Hier in Ede zijn duidelijk verschillen aan te wijzen. De ene wijk is de andere niet, dat geldt tevens voor de dorpen binnen de gemeente Ede.

Het onderzoek toont aan dat waar iemand opgroeit van invloed is op de kansen die een persoon krijgt. Een kind uit een arm gezin zal vaak naar een basisschool gaan in de wijk waar meestal meer mensen uit de lagere sociale klassen wonen. Een kind uit een welvarend ondernemersgezin komt waarschijnlijk op een andere school.

In Ede is bovendien een groot aanbod van scholen, die vanuit een geloofsovertuiging onderwijs verzorgen. Sommige kerkgangers voelen zich niet verbonden met gelovigen van een andere geloofsgemeenschap. Door het verschil van opleiding, gezinsinkomen en achtergrond worden kinderen al voorgesorteerd naar de toegang tot een bepaalde klasse. Zo blijven kinderen ook in de bubbel van hun ouders zitten.

Een kleine opsomming van de *gemiddelde* waarde van woningen:

Hoogbouw Ede-Zuid	€ 205.999	1108 woningen
Beatrixpark Ede	€ 313.000	1208 woningen
Harskamp Dorp	€ 407.000	811 woningen
Centrum Lunteren	€ 438.000	1774 woningen
Otterlo	€ 447.000	1064 woningen
Bennekom Zuid-Oost	€ 550.000	1151 woningen

Daar staan dan de *gemiddelde* bruto jaarinkomens naast in bepaalde buurten

Dikkenberg	€ 41.200
Otterlo Dorp	€ 30.800
Beatrixpark Ede	€ 29.400
Centrum Lunteren	€ 28.800
Harskamp Dorp	€ 24.400

Helaas zijn er geen betere cijfers beschikbaar.

Politiek

Verschillen tussen mensen vertalen zich ook in een bepaald kiesgedrag. Als het bestuderen van een partijprogramma lastig is, stem je op een persoon en niet op een partij voor hun koers. Dat Nederland nu zit met een bijzondere coalitie zal mede de oorzaak zijn van het gekrakeel in de tweede kamer, maar zeker ook omdat wij, stemmers, niet meer verstandig lijken te stemmen. Er is veel overtuiging bij mensen op basis van onjuiste of geen gegevens.

Zo pikten gastarbeiders onze banen niet in toen de industrie stond te springen om personeel.

Nog een voorbeeld: Er was in 2022 slechts sprake van 2,8% aanwas van vluchtelingen door gezingshereniging.

Dat was een groot argument om de stroom vluchtelingen te beperken. Politici wilden ons graag doen geloven dat de gezingshereniging ons 100.000 immigranten zou schelen. Onwaar.

Informatie

Het is onze eigen verantwoordelijkheid, dat wij ons goed laten informeren. Door de politiek, maar net zo goed door leveranciers. Als een vakantie aan de kust met uitzicht op zee wordt beloofd, dan moet dat uitzicht niet slechts vanaf het dak van het hotel zijn.

(Vervolg op pagina 12)

Vervolg Gepolariseerd Ede

Vooraf controleren is beter dan achteraf moeten klagen. Wij zijn als volk mogelijk te gemakzuchtig geworden of te afhankelijk van adviseurs. Hoe vaak wordt er een speciale commissie opgetuigd als iets onderzocht moet worden door de landelijke of plaatselijke politiek?

Erik Erkelens

Vermogen

Bron: belastingdienst

Heeft u een groot vermogen? Dan kunt u wellicht rekenen op compensatie van de Belastingdienst. Mensen die belasting moesten betalen in box 3 over rendement op vermogen dat zij waarschijnlijk helemaal niet haalden, krijgen namelijk zogenoemd rechtsherstel. Maar hoe weet u of u daartussen zit? En wat moet u dan doen om het geld te ontvangen?

Het verschil tussen de oude en de nieuwe berekening Met de oude methode ging de belastingdienst ervan uit dat u een deel van uw vermogen spaarde en een deel belegde. Had u bijvoorbeeld alleen spaargeld, dan gingen zij er toch van uit dat u een deel daarvan belegde. Daarover berekenden zij dan een fictief rendement.

Bij de nieuwe rekenmethode gaan ze uit van de vermogensbestanddelen die u werkelijk hebt. Dit zijn de vermogensbestanddelen die u zelf aangaf in uw aangifte. Daarbij gebruikt de belastingdienst fictieve rendementen die dichtbij de werkelijke rendementspercentages voor sparen of beleggen liggen. Voor spaargeld is dat bijvoorbeeld veel lager dan voor beleggingen. De percentages die ze voor de vermogensbestanddelen gebruiken, ziet u per jaar in de tabel hieronder.

Neem contact op met de belastingdienst als u nog geen brief hebt ontvangen over deze herziening.

Erik Erkelens

Percentages box 3-inkomen

Soort vermogen	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Spaargeld	0,92%	0,00%	0,01%	0,04%	0,08%	0,12%	0,25%
Beleggingen/andere	6,17%	5,53%	5,69%	5,28%	5,59%	5,38%	5,39%
Schulden	2,46%	2,28%	2,46%	2,74%	3,00%	3,20%	3,43%

Kakmadam

Er komt een rijke kakmadam bij de dokter nadat ze gestoken was door een wesp. Vraagt de dokter: "Waar bent u gestoken mevrouw?" "Oh dokter, dat kan ik u niet zeggen, want dan schaam ik me zo." "Maar ik moet het toch echt weten hoor, anders kan ik u niet helpen." "Nee dokter, als andere mensen dit weten dan word ik uitgelachen en schaam ik me dood." "Luister," zegt de dokter, "ik heb een geheimhoudingsplicht, dus ik zal echt tegen niemand zeggen waar u gestoken bent." "Oké dan," zegt de vrouw: "... in de Aldi."

ONS Ledenvoordeel

Elektrische Deken (& Poncho)	€ 49,95
Teddy Wikkelsjaal met Knoop	€ 29,95
Elektrische Torenkachels (met Sfeerhaard)	€ 69,95
live Classical Christmas Concert met Jan Vayne	€ 47,50 p.p.
Voucher voor Händels Messiah Kerstcompositie	€ 47,50 p.p.

Allemaal te vinden op de website www.onsledenvoordeel.nl

10 December

Elk jaar op 10 december vindt een bijzondere prijsuitreiking plaats. De Nobelprijzen worden uitgereikt. De prijs werd ingesteld in 1895. Dit gebeurde in het testament van Alfred Nobel en in 1901 na zijn overlijden voor het eerst uitgereikt.

Wie was Alfred Nobel?

Hij was een in Stockholm geboren chemicus. Rond 1867 ontdekte hij dynamiet. Dit zorgde voor een revolutie in de mijnbouw, wegebouw en tunnetaanleg. Daarnaast heeft hij nog meer uitvindingen gedaan. Hij had 355 patenten op zijn naam staan.

Hij liet bij zijn overlijden omgerekend ongeveer € 50 miljoen na.

Nobel bepaalde in zijn testament dat van de rente van zijn kapitaal elk jaar vijf Nobelprijzen moeten worden uitgereikt, namelijk voor natuurkunde, scheikunde, geneeskunde, literatuur en voor de vrede. De prijzen zijn volgens zijn testament beschikbaar voor *'hen die in het afgelopen jaar aan de mensheid het grootste nut hebben verschaft'*.

Dat Nobel de prijzen instelde komt doordat hij bij leven veel kritiek kreeg op het feit dat het door hem uitgevonden dynamiet veelvuldig is gebruikt in de oorlogvoering. Nobel besloot mede hierdoor een deel van zijn vermogen aan te wenden voor de beloning van prestaties, die een positieve impact op de wereld hebben.

Dit jaar is de Nobelprijs voor de vrede toegekend aan de Japanse organisatie Nihon Hidankyo. Deze beweging van slachtoffers van de atombommen die op de Japanse steden Hiroshima en Nagasaki werden afgeworpen, strijdt voor een wereld zonder kernwapens.

Het bombarderen met atombommen is gedaan om snel een eind aan de oorlog te maken. Naar schatting zijn 120.000 mensen omgekomen.

Niet iedereen werd direct gedood. Door de straling zijn jaren later mensen nog slachtoffer geworden.

Het is heel wrang dat je leest dat generaal Eisenhower destijds het gebruik van de atombommen heeft afgeraden. Volgens hem was dit niet nodig.

Mary-Ann Borggreve

Bron: diverse websites

Prei

Artikel overgenomen uit De Praatvink, de nieuwsbrief van Raamgalerie De Prachtvink nummer 7.

Prei is een groente, die al sinds de oude Egyptenaren op tafel staat. Het is de nationale groente van Wales.

← De dappere Welshmen voeren het graag als embleem op hun helmen of gevechtstenuen. Nederland is echter de grootste prei-exporteur ter wereld.

De preibeleving in de keuken heeft vooral in deze eeuw een ingrijpende verandering ondergaan. Prei gold als een normale kookgroente en bij uitzondering konden preiringetjes, vooral van het witte gedeelte van de stengel gelden als garnering in soepen of salades, maar nooit te veel, want prei bevorderde, meende men, de winderigheid.

Prei werd dan ook per pond of per kilo verkocht. Rond 2010 veranderde dat en begonnen supermarkten preien per stuk te verkopen, daarmee suggererend dat het om een wat sjiekere groente zou gaan. In het begin leverde

dat her en der gemopper op: een dunne prei is nu even duur als een dikke prei. Het per stuk verkopen betekende voornamelijk een verhoging van de consumentenprijs.

Het klassieke beeld van een bos preien die uit een boodschappentas stak, verdween uit het Nederlandse straatbeeld. In de keuken was al lang een overgang aan de gang van de aardappel naar pasta als hoofdtoets, waarbij de prei als reepjes ter versiering wordt toegevoegd aan de pastasaus. Dat is toch jammer van 5.000 jaar eetcultuur. Dus wanneer de prei in de aanbieding is, wordt het tijd voor een klassiek gerecht.

Paul Borggreve

Er zitten 2 vliegen op een koeienvlaai. Zegt de ene vlieg tegen de andere: "Ik weet een leuke mop." Zegt de ander: "Goed, je mag hem vertellen als het maar geen vieze is, want ik ben net aan het eten!"

Samen uit eten

Zoals ieder jaar gaan we in de maand december niet "Samen uit eten". Het is een drukke maand met veel feestelijke en gezellige dagen. In de Nieuwsbrief die eind december uitkomt zal er meer informatie staan over het "Samen uit eten" in de maand januari.

De datum in januari zal zijn: vrijdag 17 januari 2025.

Voor informatie en aanmelden kun je contact opnemen met:

Marja Ankoné, tel.: 0318-62 00 31.

Word KBO lid

Naast een belangenvereniging voor 55-plussers zijn wij een gezelligheidsvereniging. U ontvangt als lid 11 keer per jaar het landelijke blad ONS Magazine en tegelijk ons lokale blad KBO Nieuwsbrief met actualiteit, tips, kortingen en informatie. De contributie voor onze vereniging, KBO Ede, bedraagt in 2024 € 27,50 per jaar voor een alleengaande en € 48,00 per jaar voor een echtpaar of samenwonenden.

Geef u op via onze website: kbo-ede.nl (zie lid worden), email: ledenadministratie@kbo-ede.nl met al uw gegevens of evt. telefoon 06-27 09 17 46.

Kerstmis is een tijd voor liefde en plezier

*Kerst is een tijd voor liefde en plezier,
Een tijd om zielen en wortels en luchten te hervormen,
Een tijd om je hart aan iedereen te geven
Vrij, als een rijke en weelderige zon,
Als een brandende ster 10 daarvan wiens eenzame zuchten
Noodzaak tonen van zo'n tijd voor liefde en plezier.
Voor kinderen eerst, wiens pijn nooit voorbij is,
Wiens helderwitte vuur van angst nooit dooft,
Het is tijd om je hart aan iedereen te geven,
Dat geen enkele engel valt, door haat bevangen
Bij gebrek aan oren om naar haar geschreeuw te luisteren,
Of armen om hem naar liefde en plezier te dragen,
Voor vrienden om te geven wat er op de vlucht gebeurt
Aan het volwassen leven, waar vreugde of verdriet ligt.
Het is tijd om je hart aan iedereen te geven,
Want God houdt van iedereen en keert niemand de rug toe,
Goed of verdraaid, onwetend of wijs.
Kerstmis is een tijd voor liefde en plezier
Een tijd om je hart aan iedereen te geven.*

Uw bestuur en de redactie wensen u een Zalig Kerstfeest

Dagje uit naar het Open Luchtmuseum Arnhem

Onlangs gingen Theo en ik er weer op uit. Eigenlijk was het geen dagje uit maar een avondje uit.

In het pikkedonker reden we rond zes uur 's avonds naar het Openluchtmuseum in Arnhem.

Hier was een bijzondere activiteit. Een wandeling door het museum. Uiteraard was het niet zomaar een wandeling.

In de tweede wereldoorlog moesten in Arnhem en omgeving na de mislukte luchtlandingen van 17 september 1944 alle inwoners weg uit de stad en omliggende dorpen. Veel

mensen, waaronder mijn schoonfamilie gingen naar Veenendaal, Ederveen en Apeldoorn.

Het Openluchtmuseum heeft ook een aantal evacuees opgevangen. Het museum had aangegeven plaats voor 200 vluchtelingen te hebben. Het werden er 600. In de huisjes woonde men met minstens drie gezinnen.

Op de huisjes waren lichtprojecties en werd het waargebeurde verhaal verteld van iemand, die als jongen deze evacuatie had meegemaakt.

Prachtig detail was het verhaal dat de directeur in zijn nakie 's morgens vroeg een duik in de vijver nam.

Het was een indrukwekkend geheel. Gelukkig was het droog toen we daar waren. Door de verlichting was het heel bijzonder om rond te lopen in de Zaanse buurt. Ik heb getracht een en ander op de foto te zetten.

Op de website van het Openluchtmuseum kunt u een indruk krijgen van deze wandeling.

Mary-Ann Borggreve

Herdenking 7 oktober

7 Oktober is een beladen datum. Een jaar geleden brak in Israël oorlog uit. Mensen werden vermoord en een aantal meegenomen als gijzelaar. Een aantal van de gijzelaars zijn teruggekomen, een aantal vermoord, maar er zijn nog rond de honderd mensen van wie we niet weten hoe het gaat.

In Israël zijn net als in Gaza veel mensen, die momenteel niet in hun eigen huis (als het er nog is) kunnen wonen. Op 7 oktober jl. waren er op veel plaatsen in ons land bijeenkomsten om te gedenken. Herdenken wil ik niet zeggen, want deze oorlog is alleen maar groter en heftiger geworden.

In Amsterdam, Den Haag en Apeldoorn waren er grote bijeenkomsten, maar vlakbij in Barneveld ook. Hier waren Theo en ik samen met 1700 mensen live aanwezig. Tegelijkertijd was er een live stream uitzending.

Het was een avond met muziek en gebed, maar ook met een toespraak via een live verbinding van de president van Israël, Yitzak

Herzog. De avond werd afgesloten met een bewogen, indringende toespraak van rabbijn Jacobs.

U kunt via de computer de avond zien en horen. Type bij google in: 7 oktober samen met Israël herdenken. Dit is een live stream van Christenen voor Israël.

Mary-Ann Borggreve

Hoezo gezichtsbedekking verboden bij rellen

Laatste Lubach uitzending

Agenda KBO en PCOB

Op de bijeenkomst van KBO Ede en PCOB zijn de leden van beide seniorenverenigingen van harte welkom. Bij activiteiten met een beperkte capaciteit hebben leden van de eigen afdeling voorrang.

KBO Programma

- Woensdag 18 december 2024: Kerstviering in de Antoniuskerk van 12.00 tot ongeveer 13.00 uur. Aansluitend Buffet van 13.00 tot ongeveer 15.00 uur. Alleen voor leden na aanmelding
- Woensdag 15 januari 2025: Nieuwjaarsreceptie

De bijeenkomsten vinden plaats in de zaal van het appartementencomplex "De Bosroos", hoek rotonde Proosdijerveldweg/Veenderweg. Ingang aan de Rozenlaan. Aanvang 14.00 uur, tenzij anders vermeld.

ANBO-PCOB Ede Lunteren Programma

- Informatie op www.anbo-pcob.nl/afdelingen/ede-lunteren
- 11 december aanvang 14.30 uur Kerstviering samen met afdeling Lunteren

De bijeenkomsten zijn in "Rehoboth", Driehoek 11, Ede, tenzij anders vermeld.

ANBO-PCOB Bennekom Programma

- Informatie op www.anbo-pcob.nl/afdelingen/bennekom
- 13 december, Kerststukjes maken, aanmelden!

Standaard locatie voor de activiteiten: Gemeentecentrum De Brink, Brinkstraat 39, Bennekom.

SUDOKU ★★ ★

								8
					4	1		
		1	5	3				
		4		1	8			2
	8		3			4		
3			7		6			
	3		4		5	6		
						2		
	9	2				3	5	4

